

Ўзбекистон

adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiga boshlagan

e-mail: uzas@b2c.uz

2012-yil 13-yanvar • №2 (4141)

14 январ — Ватан ҳимоянилафи қуни

Шерид пазар

БАХТ ҚАЛИТИ МЕҲРДА

Элдоржон ва Мухлисахонларнинг «Намунали ҳарбий оила» кўрик-тандловидаги иштироки барчага мансур бўлган эди. Эр-хотиннинг қатъияти ва маданияти, эпчилиги ва қақонлиги тандловнинг биринчи беллашувидаёқ олқишиланди.

Оила — экспорт таянича

Бир-бирига жуда мос жуфтлик. Хар бир чиқиши ўзига хос. Хонадон соҳибининг мулоҳазали, ҳар бир ишни ўйлаб қиласиган йигит эканлиги гап-сўзларидан сизилиб турибди, оила бекаси ҳам хушумомала, доногина. Улардаги бу жиҳатлар саҳнада ҳам, ҳётда ҳам бир-бирини тўлдиради. Узукка кўз кўйгандек бир-бирига ярашган бу жуфтлик кўрик-тандлов хакамлар ҳайати томонидан этилди. Сержант Элдоржон Эргашев оиласи тандловнинг барча шартларини муваффақиятли бажариб, голибликини кўлга киритди. Яқинда «Намунали ҳарбий

оила» тандовида кашф этилган ана шу оила ҳәти билан танишдик.

Элдоржон муддатли ҳарбий хизматни тамомлаб, шартнома бўйича хизматни давом этишига кезларда Бокижон ага ва Турсун опалар ўғил уйлантириш характеристига тушиб қолишиган эди. Элдоржон «Сизлар нима десаларингиз шу», деб келин тандашни ота-она ихтиёрига қўйиб берди.

Бу, албатта, ўта масъулиятли вазифа. Келин тандаш антваси юртимизда қадим-қадимдан шаклланаби, миллий қадрият даражасига кўтарилиган. Курилаётган ҳар бир янги оила жамиятнинг бир бўлаги. Шундай экан, ҳеч бир ота-она ўз фарзандининг тақдирига бефарҳ қарамайди. Тўй олдида йигит томон ҳам, киз томон ҳам бир-бирини яхшилаб сўраб-суршистиради. Келин бўлмиш яхши хонадонда тарбия топган, эсли-хуши, одобли бўлиши лозим. Кўёвлика дэвъогар йигитга ҳам маълум талаблар кўйилади. Бир қарорга келишдан олдин ёшлар бир-бирига ёкиши ҳам керак.

Давоми иккинчи саҳифада.

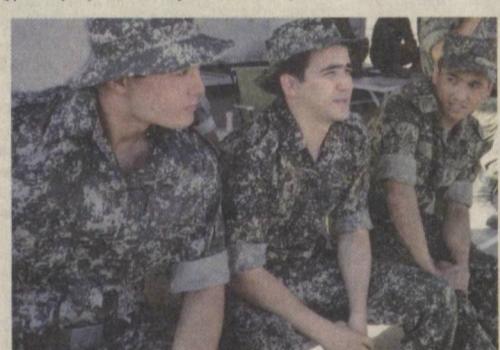

«ЎзА» олган сурат.

“МУҚАДДАС БУРЧ”

Ҳарбийлар ҳәётига бағишиланган фильмларни сўз кетганида кўнглилар мұхлислар бошдан-оёқ ҳангун жадаллардан иборат асарларни тушунишга ўрганиб қолган. Сунгги йилларда кенг палас ўйланголивудан анъаналяри тасъири, афсуски, ушбу фильмларни четлаб ўтгани ўйқ. Бунинг яъқол мисолини боевки, трилер, блокбастер каби фильмлар омма-лашувида кўриш мумкин. Бироқ Ватан ҳимоячиси бўлиши масъулияти фақат курол кўтариб, кон тўкишдан иборат эмас.

Тақдимот

Давоми бешинчи саҳифада.

ЯНГИ ЙИЛ ҚУВОНЧЛАРИ

Низомий номидаги Тошкент педагогика университети талабалари Яккасарой тумани махаллалари, қасб-хунар колледжлари ҳамда умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун арча байрамини ўтказишда фаоллик кўрсатдилар. Айниқса, Бобур номидаги истироҳат боғида томошалар, концерт дастурлари қизиқарли бўлди. Санъат фокултетининг Насиба Орипова, Ирода Султонова, Алишер Иванов, Феруз Розиков, Наталия Ли каби иктидорли талабалари ижросидаги турли эртак персонажлари болаларда катта таассусот қолдири.

Равшан РАЖАБОВ

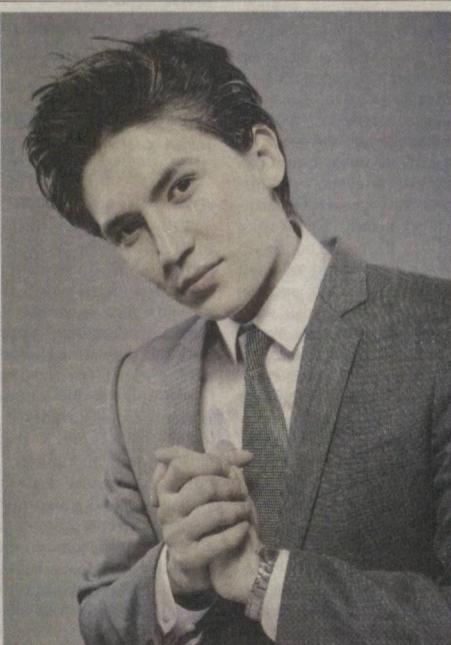
ОСТОНАДА

Бир дараҳтга гуж бўлиб қанча күш қўнди. Ҳаммаси шу оғоч шоҳларидаги сайдрайверади. Аммо уларнинг бариси булбул эмас. Санъатни бир дараҳт деб билсан, унинг ям-яшил шоҳларидаги булбул-дек кўйламоқнинг ўзи саодат.

Бу йигит билан илк бора учрашганда ҳам шундай ҳәёлга бордим. Кейинчалик ёш хонанда Шерзод Ортиков билан якироқ танишиб шунга амин бўлдимки, у мусиқа оламига тасодиған кириб келгани ўйқ. Аксинча, бу касбнинг залзорини юракдан хис килади. Унга ҳар бир сас оҳанг бўлиб туюлади. Шу қизиқиши балки уни болалин чоғларида Глиэр номидаги республика академик лицеийига етаклаб келгандир. У ерда биринчи устози Мурод Тошмуҳаммедовдан гижжак сози сирларини кунт билан ўзлашитирди. Кейинчалик

Ўзбекистон Консерваторияси қошидаги иктидорли болалар академик лицейида анъанавий ижро йўналиши бўйича Ўтқир Кодиров ва Набижон Кодиров кўлида таҳсилни давом этиди. Битирув арафасида эса интилувчан йигитнинг иктидорини яхши англаган устозлари унинг соҳаси айнан академик вокал йўналиши эканини таъкидлашиди. Албатта, бу ишонч ўзини оклади — у Консерватория талабаси ва «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмасининг биринчи стипендиантини бўлди.

Хонанданинг кўшиклиари сув юзиға канотлари тегиб учган күш каби, калбингизнинг аллақаерларини жиндакни жимирлатиб ўтса кифоя. Инсонга бундай ҳайрат берга олиши учун кўшик тирик бўлиши керак. Тирик кўшиклини жони — матн,

мутика ва овоз ўйғунлиги ижро савиясини белгилайди. Одамга айрим пайтлари йўрикчи бўладиган бир хис бор. Биз буни олтинчи сезги деймиз. Иккода ҳам шундай — у кутилимаганда ичинингиздан тошиб чиқиб келади ва юкорида жамланган ўйғунликка вобаста бўлиб кетади.

Сув келар давони билан, Айланаб сайҳони билан. Сув бўйида ёр елшинар, Кўлида райхони билан...

Шоир Икбод Мирзонинг мазкур сатрлари билан бошланувчи, радио тўлқинлари орқали янграётган кўшик, ёш хонанда ижросида дилга ажаб бир энтиқиш-хаяжон бағишилади.

Давоми бешинчи саҳифада.

АНЪАНАВИЙ КЎРГАЗМА

Бадиий академиянинг кўргазмалар залиди ўзбекистон Республикаси Куролли Кўчларининг 20 йиллиги ва Ватан ҳимоячилари кунига бағишиланган «Ватанга хизмат — муқаддас бурч» номли анъанавий кўргазма очилди. Экспозициядан таникли расомлар ва Куролли Кўчларда хизмат килаётган ҳарбийлар, уларнинг оиласи, нафақадаги офицерлар, Олий ҳарбий билим юртларида таҳсил олдиган курсантлар ҳамда олдий аскарларнинг ўзга яқин рангтасвир, графика, фото, амалий санъат, ноань-

анавий кўл ишларидан намуналар ўрин олган.

М.Бадаловнинг безакли сопол лагани, Д.Давроновнинг самолёт ва танк макети, Э.Машарипов, Н.Худойкурова, Е.Мелниковнинг рангтасвир ҳамда болалар ишлаб безакли амалий санъат асрлар кўргазма мазмунини бойитган. Энг сара асрлар музалифи Мудофаа вазирлигининг маҳсус дипломлари билан тақдирланди.

Ўз ахборотимиз. Алексей ПОПОВ олган сурат.

“ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ РАНГЛАР ЖИЛОСИДА”

Пойтахтимиздаги Маданият ва санъат кўргазмасида мусаввир Темур Сайдулланинг «Қадриятларимиз ранглар жилосида» номли шахсий кўргазмаси намойиш этилмоқда. Ундан рассом истиколларга яраттган рангтасвир полотнолар ҳамда китоб графикаси ва безагига оид иллюстрациялар ўрин олган.

Мусаввирнинг кўллаб асрлар Алишер Навоийнинг ўлмас асрларни ҳарбийлар, коловерса, бой тарихимиз ва мумтоз адабийтимиз намояндадар билан чамбарчас боғлиқ, Бу борада унинг «Асрлар садоси» триптихи айниқса характерлайдир. Кўргазма доирасида рассом Миллий рассомлик ва дизайнинг кўп саволларига атрофлича жавоб қўйтарди, талабаларнинг кўпдан-кўп саволларига жараёнликни жадидлайди. Тақдимотта барча кизиқанлар тақлиф этилади.

Кўргазма феврал ойи охиригача давом этади.

Бахтиёр ТОИРОВ

БИЛДИРИШ

Шоир Йилнинг 17 январ, сеъсанба куни соат 11.00да ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси мажлислар залиди таникли расомларни сабабида олтинчи созига иштирекни иштирекни билди. Атаклиларни сабабида олтинчи созига иштирекни иштирекни билди. Атаклиларни сабабида олтинчи созига иштирекни билди.

Учрашувга шоир ва ўзувчилар, таржимонлар ва барча адабий музалислари тақлиф этилади.

Шоир Йилнинг 18 январ чоршанба куни соат 15.00да ўзбекистон

Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси

Манзил: «Ўзбекистон» кўчаси, 16-А уй, 6-квант.

Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси

Бошланиши биринчи саҳифада...

Элдоржоннинг кўнгилга яқин кизни топиши эса осон бўлмади. Шундай кунларнинг бирида Турсуной опанинг овсини, «Кўшнимиз Юнусали аканинг кизи бор. Ислам Муҳисахон. Элдоржон бир кўрсн. Жуда одобли, хушумомал киз. Тагли-тугли оиласининг фарзанди. Фарғона давлат университетини таомулган. Хозир мактабда

БАХТ КАПИТИ МЕҲРДА

ўқитувчилик килади», деб қолди. «Вой, қандоқ яхши бўларди-я, сиз уларни бир учрашитиб кўринг. Киз Элдоржонга ёкса бўлди. Тўйни бошлап юборамиз», деди Турсуной ола кувончи ичига симай.

Элдоржон айтилган кунда амакисинига меҳмонга борди. Муҳисахонни хам кўрди. Шу куни кўксиди ишкоташ билан уйига кайди. Чунки гўзларни дилбар киз йигитни бир кўришдаёқ ўзига мафтун этганди. Муҳисахон хам Элдоржонни ёқтиди. Шундай килиб, ёшлар бир-бира гази маъкуп келди. Кўп ўтмай ота-онарнинг розилиги билан тўйни хам бўлиб ўтди.

Муҳисахон оиласига меҳр кўйди. Келинлик вазифасини чирорли уддалаб курмат топди. Биласизки, янги оиласа шаклланишида келинчакка кўйилган масъульият бир қадар кучли бўлади. Чунки янги шароитга мослашиш, янги хонадон ахлига манзур бўлишининг ўзи бўлмайди, албатта. Муҳисахон келинлигининг бу синовларидан чақонлиги ва оқилиларига билан ўти, қайнота-қайнотасининг меҳрини қозонди. Рўзгор тутиш бобида билмаганини Турсуной оладан ўрганди.

— Аяконян (қайнонаси) менинг энг яқин кўмаким бўлади, — деди Муҳисахон. — У кишидан бир умр миннатдормон. Тұрмушга чиққунинг қадар ўқши виши билан бирга, ҳар бир киз билиши лозим бўлган ўй-рўзғар, ўшхона юмушларни бажарганиман. Шунга қарамай, келинлик хонадонига келиб аяконимдан кўп нарсанни

рака топинг», деб алқаб кўяди. Ана шунда худди ўш боладек күвоним ичимга симай кетади. Биласизми, атрофингизда меҳрли инсонларнинг борлиги хам катта бахт экан. Уларнинг қадига етиш керак. Ўйлаб қарасам, инсоннинг ҳаётда баҳт ва ўрнини топиши ўзининг кўлида экан. Мана, умр йўлдошим билан бирга ҳаётнинг аччик-чучугини тобига келяпмиз, ўтган йиллар давомидаги кўп нарсага эришдик. Фарзандларига меҳрибон. Ҳар доим ота-онамнинг ҳурматини жойига кўяди... У ҳаҷда жуда кўп таъриф келтиришим мумкин. Энг асосийси, биз бир-бirimizini севавим. Мана энг эзгу тўйгу сабаб, баҳтли яшаб келяпмиз.

Биз Элдоржоннинг турмуш ўртуғи ҳақидаги самимиз фикрларини эшишиб жуда хурсанд бўлдик. Унинг сўзларидан меҳр-муҳабbat тафтуни сезиш кийин эмас. Мана буни севиги деса, муҳабbat деса бўлди. Аслида севимок таъриф кўп нарсага яшаб тушган. Ҳуллас, ҳамма яхши сўзлар, яхши тиллар улрага. Ҳар бирга туллар, совғалар тақдим этила-

оила бекаси ҳақида гап кетганди. — Албатта, ҳар бир инсон озири орзиган инсон билан оила куришини истайди. Муҳисахон — менинг орзумдаги аёд. Ҳушумомал, ширинсўз, пазандо, фарзандларига меҳрибон. Ҳар доим ота-онамнинг ҳурматини жойига кўяди... У ҳаҷда жуда кўп таъриф келтиришим мумкин. Энг асосийси, биз бир-бirimizini севавим. Мана энг эзгу тўйгу сабаб, баҳтли яшаб келяпмиз.

Биз Элдоржоннинг турмуш ўртуғи ҳақидаги самимиз фикрларини эшишиб жуда хурсанд бўлдик. Унинг сўзларидан меҳр-муҳабbat тафтуни сезиш кийин эмас. Мана буни севиги деса, муҳабbat деса бўлди. Аслида севимок таъриф кўп нарсага яшаб тушган. Ҳуллас, ҳамма яхши сўзлар, яхши тиллар улрага. Ҳар бирга туллар, совғалар тақдим этила-

Гулнора ХОЖИМУРОДОВА, лейтенант

Муҳодза

Халқимиз олдидағи хизматларини, ўзбек театрининг энг яхши анъаналарини авлодларга етказишида, уларни ватанпарварлик, она юргат садоқат ва меҳр-муҳабbat руҳида тарбиялашада тарихий мавзудаги саҳна асарларининг алоҳида аҳамияти бор.

Шу ўринда ёшлар, болалар ва қўғирчоқ театрларининг келаҳажигизи ворисларни тарбиялашади ролига алоҳида тўхталиш лозим. Бу театрларда ёртак кўйладими, тарихий ё замонавий асар саҳналаштириладими, биринчи навбатда, писсаларда эзгулик, инсонийлик фойлари тараним этилишига, яхшилик ёвзалик устидан, адолат ноҳаҳалик, зулм устидан қарозониша алоҳида аҳамияти бор.

Шу ўринда ёшлар, болалар ва қўғирчоқ театрларининг келаҳажигизи ворисларни тарбиялашади ролига алоҳида тўхталиш лозим. Бу театрларда ёртак кўйладими, тарихий ё замонавий асар саҳналаштириладими, биринчи навбатда, писсаларда эзгулик, инсонийлик фойлари тараним этилишига, яхшилик ёвзалик устидан, адолат ноҳаҳалик, зулм устидан қарозониша алоҳида аҳамияти бор.

Шунингдек, қўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳида тарбиялашади.

Бу гўзалик, кўғирчоқ театри орқали болалик дунёсига қайтамиз, сеҳрли ва афсонавий қаҳрамонлар оламига кириб коламиз. Қўғирчоқ театрида нафакат саҳна безаклари, балки бошча санъат турлари, графика, рантас-вири, дизайн, карикатура, хайкалтарошил кабилардан кенг фойдаланилади. Бундай гўзалик инсон мавзаний киёфасини янада юксалтиради, яхшилик, эзгулик каби физиятлар руҳи

СОЗИМ

Уйғончаг умринг ил бахори,
Соз бўлди кўнглим самимий ёри.
Ҳамшира каби яқин ва дилбар,
Тонг юлдузидек умидга ундар.

Соз билмади ҳеч маҳал аразни,
Нурлатди юракни жони базми.
Ул кўркмади дуч келса тикизор,
Офатли бўрон, кутурса сел, қор...

Гар этга қадимин чўнг машақдат,
Бир онда учирди — мисли уз пат.
Қишлоғини бахор айлаган ул,
Үндири боғимда хилма-хил гул.

Гулларнинг туси бағир қонимдан,
Маст нози севгигиннинг тоғидан.
Мен у билан айладим тарағум,
Ҳар сўзда күёш қўлур табассум.

Дилларда чаман очар бу сўзлар,
Соф ҳис билан янинасми кўзлар?
Нур, ҳақда чақирил халқни созим,
Халқимнишир сўзим — овозим!

1942

Ой нурининг мавжалини ёйилар майин,
Жимжиттина кўлкалар қочар панаға.
Кўкли юлдуз гуллари очилган қалин:
Ёзингин елиничи тиндири мас кечা.

Үйкеси ўйқ баргларнинг чучук ялласи,
Қалбларниизга тегар, ҳисларни ёқар.
Ёнгар кўзларниизда ёшлик нашьаси,
Ялтириш бошимизда кумуш олмалар...

Атласдай товланади рағнлар чаманди,
Олтин ёмири юяди гуллар тожини.
Жағанглаб тин ҳавода нозли бир ҳанда,
Қалбга боғлайди туннинг ишак сочини.

1934

ОЙБЕК

ХАЛҚИМНИШИР СЎЗИМ — ОВОЗИМ

Гар этга қадимин чўнг машақдат,
Бир онда учирди — мисли уз пат.
Қишлоғини бахор айлаган ул,
Үндири боғимда хилма-хил гул.

Гулларнинг туси бағир қонимдан,
Маст нози севгигиннинг тоғидан.
Мен у билан айладим тарағум,
Ҳар сўзда күёш қўлур табассум.

Дилларда чаман очар бу сўзлар,
Соф ҳис билан янинасми кўзлар?
Нур, ҳақда чақирил халқни созим,
Халқимнишир сўзим — овозим!

1942

Ой нурининг мавжалини ёйилар майин,
Жимжиттина кўлкалар қочар панаға.
Кўкли юлдуз гуллари очилган қалин:
Ёзингин елиничи тиндири мас кечা.

Үйкеси ўйқ баргларнинг чучук ялласи,
Қалбларниизга тегар, ҳисларни ёқар.
Ёнгар кўзларниизда ёшлик нашьаси,
Ялтириш бошимизда кумуш олмалар...

Атласдай товланади рағнлар чаманди,
Олтин ёмири юяди гуллар тожини.
Жағанглаб тин ҳавода нозли бир ҳанда,
Қалбга боғлайди туннинг ишак сочини.

1934

Фозилжон билан Одилбек бир маҳалла ўсиди, бир мактабда ўқиб, институтни ҳам бирга тугалди, омадларни қараган-ки, ўқишни битиргач, битта муассасага ишга кирдилар.

Ингитларнинг ҳар иккиси меҳнат фаолиятини оддий ходимликдан бошлаб бўлим бошлиғиликка қўтарилиши. Иш жойлари нуфузли, туман хокимиётда эди, орадан қарийб ингирма ийла вақт ўтиб ҳам ишда, ҳам ўшда анча катта одамларга аланлиши.

Муҳими, улар ораларидан кип дўстлик ришиштаси анада мустахкамлани. Оилаларининг яхнилиги иккى дўстни янада инок килиб кўйди. Улар ҳамма байрамларда бирга бўлишарди. Дам олиш сафарларига ҳам бирга бора, ҳатто таътил кунларига ҳам бирга ўтказар эдилар.

Бир сўз билан айтганда, ҳамма ҳавас қылгалик тенгкўрлар эди. Жумга куни хоким Зулфиқор Саидович ходимларни ингриб мажлис ўтказди. У ходимларни ишдан кўйиб мажлис килишини ёқтирмасди. Шунинг учун гапни кисди:

— Сизларни ингиздан максад бир инглилкни маълум қилиш. Муовинимиз Сўлих Обидович тепа, шахар хокимилигига ишга таклиф қилинди. Бу воеа, ўйлайман-ки, барчамизни кунвонтиради. Жамоа номидан Солиҳбекни табриклиймиз.

Ходимлар янглилкни карсаклар билан кутиб олиши. Олишлар тингач, Зулфиқор Саидович давом эти:

— Энди Солих Обидовичининг ўрнига янги одам тайинлашимиз лозим. Шундай кўрсатма бўлди. Ўз ичинингиздан бирорта номзод топинг, дейиши, иккى ҳафта муҳлат ҳам бериши. Шу вақт ичиди одам топишни керак. Тоғамиш.

Биласизлар иш кўп, муовин зарур, аравани ёғиз ўзим судраб юришин оғирлиг қўлади. Шуни сизларга маълум килиб кўймокчи эдим. Бирор фикр билдиривлар бўлмаси — ҳаммага руҳат.

Ходимлар тарқалди, янглилкни ҳаянгона соглантади эди. Ҳамшира шундай: янглилк зерикарли, бир маромда кечадиган ўзармаси ҳаётнинг куншандаси, у доим кизишик билан қабул килини.

Одам боласининг ҳаммаси ҳам интилади, бир-иккита ходимлар бўлса да, раҳбарлик килишини истайди. Одамзотнинг табиати шундай.

Муассасаса ходимларда ҳам интилади, ҳам интилади, бир-иккита ходимлар бўлсан лавозим эгаллашга интилади, бир-иккита ходимлар бўлса да, раҳбарлик килишини истайди. Одамзотнинг табиати шундай.

Зулфиқор Саидович ҳам Фозилжон билан ўтказди. Аммо бу ўрнига инглилкни ҳаянгона соглантади эди. Ҳамшира шундай: янглилк зерикарли, бир маромда кечадиган ўзармаси ҳаётнинг куншандаси, у доим кизишик билан қабул килини.

Одам боласининг ҳаммаси ҳам интилади, ҳам интилади, бир-иккита ходимлар бўлсан лавозим эгаллашга интилади, бир-иккита ходимлар бўлса да, раҳбарлик килишини истайди. Одамзотнинг табиати шундай.

Муассасаса ходимларда ҳам интилади, ҳам интилади, бир-иккита ходимлар бўлсан лавозим эгаллашга интилади, бир-иккита ходимлар бўлса да, раҳбарлик килишини истайди. Одамзотнинг табиати шундай.

Зулфиқор Саидович ҳам Фозилжон билан Одилбекнинг икка-

зидан бирни мувонилликка ла-

ОЙБЕК

ХАЛҚИМНИШИР СЎЗИМ — ОВОЗИМ

Гар этга қадимин чўнг машақдат,
Бир онда учирди — мисли уз пат.
Қишлоғини бахор айлаган ул,
Үндири боғимда хилма-хил гул.

Гулларнинг туси бағир қонимдан,
Маст нози севгигиннинг тоғидан.
Мен у билан айладим тарағум,
Ҳар сўзда күёш қўлур табассум.

Дилларда чаман очар бу сўзлар,
Соф ҳис билан янинасми кўзлар?
Нур, ҳақда чақирил халқни созим,
Халқимнишир сўзим — овозим!

1942

Ой нурининг мавжалини ёйилар майин,
Жимжиттина кўлкалар қочар панаға.
Кўкли юлдуз гуллари очилган қалин:
Ёзингин елиничи тиндири мас кечা.

Үйкеси ўйқ баргларнинг чучук ялласи,
Қалбларниизга тегар, ҳисларни ёқар.
Ёнгар кўзларниизда ёшлик нашьаси,
Ялтириш бошимизда кумуш олмалар...

Атласдай товланади рағнлар чаманди,
Олтин ёмири юяди гуллар тожини.
Жағанглаб тин ҳавода нозли бир ҳанда,
Қалбга боғлайди туннинг ишак сочини.

1934

Фозилжон билан Одилбек бир маҳалла ўсиди, бир мактабда ўқиб, институтни ҳам бирга тугалди, омадларни қараган-ки, ўқишни битиргач, битта муассасага ишга кирдилар.

Ингитларнинг ҳар иккиси меҳнат фаолиятини оддий ходимликдан бошлаб бўлим бошлиғиликка қўтарилиши. Иш жойлари нуфузли, туман хокимиётда эди, орадан қарийб ингирма ийла вақт ўтиб ҳам ишда, ҳам ўшда анча катта одамларга аланлиши.

Муҳими, улар ораларидан кип дўстлик ришиштаси анада мустахкамлани. Оилаларининг яхнилиги иккى дўстни янада инок килиб кўйди. Улар ҳамма байрамларда бирга бўлишарди. Дам олиш сафарларига ҳам бирга бора, ҳатто таътил кунларига ҳам бирга ўтказар эдилар.

Бир сўз билан айтганда, ҳамма ҳавас қылгалик тенгкўрлар эди. Жумга куни хоким Зулфиқор Саидович ходимларни ингриб мажлис ўтказди. У ходимларни ишдан кўйиб мажлис килишини ёқтирмасди. Шунинг учун гапни кисди:

— Сизларни инглилкни маълум қилиш. Муовинимиз Сўлих Обидович тепа, шахар хокимилигига ишга таклиф қилинди. Бу воеа, ўйлайман-ки, барчамизни кунвонтиради. Жамоа номидан Солиҳбекни табриклиймиз.

Ходимлар янглилкни карсаклар билан кутиб олиши. Олишлар тингач, Зулфиқор Саидович давом эти:

— Энди Солих Обидовичининг ўрнига янги одам тайинлашимиз лозим. Шундай кўрсатма бўлди. Ўз ичинингиздан бирорта номзод топинг, дейиши, иккى ҳафта муҳлат ҳам бериши. Шу вақт ичиди одам топишни керак. Тоғамиш.

Биласизлар иш кўп, муовин зарур, аравани ёғиз ўзим судраб юришин оғирлиг қўлади. Шуни сизларга маълум килиб кўймокчи эдим. Бирор фикр билдиривлар бўлмаси — ҳаммага руҳат.

Ходимлар тарқалди, янглилкни ҳаянгона соглантади эди. Ҳамшира шундай: янглилк зерикарли, бир маромда кечадиган ўзармаси ҳаётнинг куншандаси, у доим кизишик билан қабул килини.

Одам боласининг ҳаммаси ҳам интилади, ҳам интилади, бир-иккита ходимлар бўлсан лавозим эгаллашга интилади, бир-иккита ходимлар бўлса да, раҳбарлик килишини истайди. Одамзотнинг табиати шундай.

Зулфиқор Саидович ҳам Фозилжон билан ўтказди. Аммо бу ўрнига инглилкни ҳаянгона соглантади эди. Ҳамшира шундай: янглилк зерикарли, бир маромда кечадиган ўзармаси ҳаётнинг куншандаси, у доим кизишик билан қабул килини.

Одам боласининг ҳаммаси ҳам интилади, ҳам интилади, бир-иккита ходимлар бўлсан лавозим эгаллашга интилади, бир-иккита ходимлар бўлса да, раҳбарлик килишини истайди. Одамзотнинг табиати шундай.

Зулфиқор Саидович ҳам Фозилжон билан Одилбекнинг икка-

зидан бирни мувонилликка ла-

Мазкур фикр-мулоҳазаларга Ўзбекистон миллӣ телерадиокомпаниининг "Ёшлар" телеканалида берилаётган "Таронум" кўрсатуви бошловчиси Шухрат Каюмовнинг хар гал ижрочилигарга: "Қандай ашула ё қўшиқ икро килиб бермокчисиз?" деб берадиган саволи ва "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетасида чоп қилинган (2011 йил, 1 июн, № 27) консерватория талабаси Ҳуршида Жўравеевнинг "Ашулали ё қўшиқ" маколоси турткни бўлди.

Талаба кизимиз сұхбат чорги устози: "Қўшиқ билан ашулангир фаркини билсанми?" деб дабдурустдан берган саволига жавоб тополмагар, кўнглидаги шахси мулоҳазасини газета орқали изор килишга жазм этибди.

Бунда у хурмати домлаларига суняниб фикр билдириган. "Афуски, охирги турларда ижод турларининг аст киёфасини яхши англамасдан, ҳар бир "шөйр-музик" намунани ихтиёрий равишда гоҳ қўшиқ, гоҳ ашула деб юритиш одат тусига кириб қолаёт, – деб ёзди профессор Равшан Юносов. – Боз устига, базылардагатто сувора, катта ашула, мақом науманарини гоҳ оғзаки, гоҳ ёзма тарзда қўшиқ деб байн этилаётганинг хам гувоҳи бўлаётмиз". Кизимиз давом кипади: "Муалиф бунинг сабабини бундад изоҳрайди: Яқин-қўниларига руша "песни" атамаси ва унинг тушунчалар доираси барча ўзбек миллий айтим турларига бир хилда кўллаб келинди. Бу тажриба эса, ўз нафбатида альянавий ибораларининг асл маъносига сезиларли салбий таъсир кўрсатди. "Қўшиқ – песни", "ашула – песни", ялла – песни", "лапар – песни", "терма – песни" қабилида юритилавериши оқибатида бора-бора кўниларига оғзига буларнинг маъношошлиги, жанрошлиги, яъни фарқсизлиги тушунчasi сингдирилди".

Аввалимбор ушбу мавзуни кутарган талаба кизимизга раҳмат дегимиз келди.

АШУЛАМИ Ё ҚЎШИҚ?

"ЎЗФАС" № 27, 2011 йил, 1 июн

қўшиқчи шоир, қўшиқ турлари атамалари кўллаб учратамиз. Фикримизга, бу атамани умумий атама сифатида истифода этишимиз маъзур. Тер, қўшиқ барча куйланувчи жанарларни ўз ичига қамраб олучви яхлит атамадир. Шу асномда "қўшиқ"нинг бошқа бавзи бил турлари ҳақида ҳам тўхтаби ли ўтиш жози. Булар – "алла", "ялла", "алэр", "ёр-эр", "яли-яли", "жаку" кабилардир.

"Алла" инсон кулогига илк эшилтиладиган она қўшиғи бўлиб, "Оллох" – сўзининг айнан ўзиридан. Она ўз фарзандининг унибусишида Оллоҳдан нахжот сурайди.

"Ялла" сўзи қадимда дарвеш, қаландарлар таъсина алоқадор бўлиб, "Ё, Оллох!"нинг айнан ўзири, чуники таридатта кирган сўфий, қаландарлар ўз зикрларининг ҳар банди охирида: "Ҳаф дўст, ё Оллох!", "Ё, Оллох дўст, ё Оллох!" сўзларини баланд овозда ижро этганлар. Кейинчалик "ялла" атамаси сингли, шўх қўшиқ, ашула, воказ шакли сифатида кўлланилган.

"Алэр" ҳам тантанавор воказ шакли сифатида кўлланб, унинг туб маъносига "Оллох" – дир. Янни, ҳар бир габаба, музавфатик хурсанчилиги маҳсус "алэр" пар – мадҳур билин шарафланган. "Ёр-эр" қўшиқлари ҳам қадимдан мавжуд бўлиб, у асосан маросим қўшиқ сифатида кўлланган. Бу ердаги "эр" ҳам "Оллох"ни наазара тутади.

Унинг маҳбуб – ёр сўзига алоқаси – "яли-яли" шакли накарот сифатида Навоий даврида

Исм ҳодисани англашда бир калит (бу ўрицида исм кенг маънода олинди). Исмни оном, атама ёки жойига қараб бошқа сўз билан алмаштириш мумкин. Сўз мазмунни қаналлик аник қарраб олса киши чалғимайди. Тилда ҳодисани, умуман вокеликни турли жижатдан баҳолади номлаш ҳолати тез-тез дуч келамис. Лекин атамада бир хиллик бўлиши қонди этили белгиланган. Чунки атаманинг бошқа номлардан асосини фарки бир исм эканида. Атамани барча барбар тушиши шарт. Атамалар қайси соҳага тегиши бўйларини, биринchi галда коммуникатив вазифа баҳариди. Қўшиқ, ашула бугунги кунда санъатшунослик, адабиётшунослик ва фолклоршунослик атама сифатида кўлланар экан, уларни аралаштириб юбориш баҳсли ҳолатларни тутдиди. "Ашула", қўшиқи – саволининг баҳс-мунозарага бўлиши ҳам шунданди.

Талаба Ҳуршида Жўравеев музоҳазалари баҳсни бошлаб берди. Адаб Комил Аваз масалага бир мунча аникликлар кирибти фикрлашга чорлади.

Комил Аваз "Арзуз вазнинда кўйланадиганларни ашула, бармоқ, вазнидагилар кўшиқдай ўтишида мантиқ камрок. Негаки, ҳор аз вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Этимида Ҳуршида Жўравеев музоҳазалари баҳсни бошлаб берди. Адаб Комил Аваз вазнинда кўйланадиганларни ашула, бармоқ, вазнидагилар кўшиқдай ўтишида мантиқ камрок. Негаки, ҳор аз вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бармоқ, вазнидаги газал бўлсин, ҳоҳ бармоқ, вазнидаги шеърлар, бариси саноқли, охандор. Талаба кизимиз ёзгандек, баставкорлар ҳар иккага вазн учун бирдек кўй баставлашиди.

Адабиётнига кўшиқларни ашула, бармоқ, вазнидагиларни ашула, бар

Шайхул-акрам, Устози Соний ал-Хаким, Мұхаммад ибн Мұхаммад ибн Үзлөк ибн Тархон Абу Наср Форобий Туркестонинг Форобидан. У замонасида ва аввал ўтганлар орасида тенгиз сиз эди. Исломиятгача иккита исломиятдан сўнг иккита хаким файлусуф бўлган. Булар: Арасту ва Искандар (Александир) Афродизий, исломият даврида эса Абу Наср ва Абу Али (иби Сино) дид. Абу Наср вафотидан 30 йил кейин Абу Али туғилган. Абу Али ўзини Абу Насрнинг шогирди эканлигини айтган. Иби Сино ўзи ёзган таржима ҳолида Арастунинг «Бадаъ-ат-Табия» (Метафизика) асарини кирк марта ўқиб, тушуниб бўлмас экан деб афсусланганини, сўнг Форобийнинг «Арасту метафизикаси масадлари ҳақида» асарини ўқиб, ақл кўзи равшан очилди.

ФОРОБИЙ ЖАСОРАТИ

Абу Ҳасан Захариаддин Баҳақаёнинг «Татимма ас-Сивон-у-Ҳаким» («Ҳикматлар ҳазинасига кўшамча») асаридан

ганини Аллоҳга шукронга айтиб, кўп хайрхонлар қилганини таъкидлайди.

Камина (Захирiddин Баҳақаён) Рой шахрида нақиблар раисининг кутубхонасида Форобийнинг ўз қўли билан ёзган ва шогиди Яхъе ибн Одий қўли билан кўчиритирилган асарларини кўрганман.

«Ахқоқ-ул-хўжамо» (Хокимлар ахлоқи) китобида ўқидики, (бувайхийлар салтанатининг вазири) Соҳиб Исоим ибн Аббад Шомга, Форобийга жуда кўп совға-саломлар, тухфалор юбориб, Ройга келишини илтимос килган. У «Ким аллом» Форобийни менинг ҳузуримни бошлаб келса, ҳаддан зиёд эксонлар бераман! деган. Аммо Абу Наср мол-дунёга ва шон-шухратта қизимкас эди. Шу сабабли бир марта у атайлаб, жулдур киймид, қўлида ўзи ясанган чолгу асаби бу билан Ройга келиб, давлатмандар (вазирга яқин надимлар, лагонбандорлар) бази қилиб ўтирган хонага кирди. Бу ерда ўтирип сўз усталин, шўх ёнгилтак мемонлар Форобийга (хой хам кўрсатмай) у эшик тагида ўтирганда (таклифсиз келган бефаросат, сархойи, жиркан одам деб) уни маҳсара қилдилар, сўзларини ўтишмадилар.

Аммо Абу Наср вазирининг яқинлари базмидан маҳсара ва ҳақоратларга чирад, барчалари кўп шароб ичганлардан мааст-малст бўйи колгунларича ўтириди. Сўнг хуржунидан чолгу асаби-

да маҳсара ва ҳақоратларга чирад, барчалари кўп шароб ичганлардан мааст-малст бўйи колгунларича ўтириди. Сўнг хуржунидан чолгу асаби-

ТЎЛИН ОЙ ЁҒДУСИ

Таникли шоир Фарид Усмон аруз вазни ань-анасига мувофиқ девон тузиб нашр этириди. Китоб «Янги ой» деб размиз номланиди. Тўпламни ўқиб, ўйлади колдим: нега китобнинг номи «Янги ой»?

Тўпламдаги асарларни қўздан кечиргач, девон номини ўзимча «Тўлин ой», деб этиагим кеди. Ундаги газалларнинг жозигаси, мавзуларини хилма-хиллиги, образлилик, оҳорли ташбеҳлар, шерийр санъатлар менинг қувонтириди. Фарид ижод, масбутиятини, сўз қадрини нуқур хисс этади. У хозир яхши газаллар ва маҳмаслар ижод қильмоди. Шоир Газалларида Ватан образи баланд пардаларда тараннум этилади:

Дилинда парварин топган Ватан, ҳалъ, ифтиҳор хисси, Фариднинг қалбига кувват ёрурсан мўмиён янгли.

Шунингдек, ишқ мавзусида ҳарорат билан битилган байтлар ҳам кўп:

Ўргамак қасиди юрган, айт-чи, буюк оташмисан, Е олов янглия яралгансими кўйдирмак учун.

Шоир ҳаётӣ ҳодисаларда ҳижмат кўради, бирида улардан руҳланса, бирида дард чекади. Ҳар қандай холатдан ҳам кўзкарашларини мисраларга маҳорат билан жо этади:

Ўзбек адабиётшунослиги фанинг тараққиётига ҳамкаслари Озод Шарафиддинов, Матеуб Кўйжонов, Абдуходир Ҳайтметов, Умарали Норматов, Найм Каримов, Собиржон Мирвалеев, Тўра Мирзабеев билан бир сафда турди, муносиб хисса кўшган таникли олим Салоҳиддин Мамажоновнинг илмий меросини қўздан кечиргандан унда ҳалқ оғзаки ижоди намуналаридан тортиб, ҳозирлиги кунимизгача бўлган улкан миллий адабий ҳазинамислининг энг сара намуналарига синковлик билан тадқик этилганига гувоҳ бўламиз. Бу, ўз навбатида, устознинг илмий қамров кўлами кенг ва ранг-баранглигидан дало-лат беради.

Албаттар олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана шу фазилатлар музассам эканига ишонч ҳосил қилиши мумкин.

Бўлажак олим Узбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабийт институти аспирантурасига қабул килингандан (1955), унга F. Ғулом ижоди бўйича илмий фолиоятида ана